

*Марта Кондратюк, канд. філол. наук,
Людмила Романюк, канд. філол. наук (Вінниця)*

«ПЕРЕВЕРНУТИЙ» МЕТОД ДЛЯ НАВЧАННЯ ГРАМАТИКИ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ НА НЕМОВНИХ ФАКУЛЬТЕТАХ

Стаття присвячена теоретичному опису, аналізу та рекомендаціям щодо використання «перевернутого» методу" для викладання граматики іноземної мови в навчальному процесі у закладах вищої освіти. Досліджено сутність методу перевернутого навчання, який полягає в рокові етапів навчального процесу – домашнє освоєння нового матеріалу та аудиторне відпрацювання, що дає змогу зробити навчальний процес більш ефективним. Виокремлено переваги та недоліки використання «перевернутого» методу як для викладачів, так і для студентів. До переваг належать більш інтенсивне використання аудиторного часу; проактивність, відповідальність і автономність студентів; усвідомлене засвоєння студентами навчального матеріалу; розвиток креативності та критичного мислення; врахування особливостей професійно орієнтованого навчання, вікових особливостей та психологічних потреб студентів; можливість працювати в індивідуальному ритмі; архівацію матеріалів. «Перевернутий» метод заохочує проактивні схеми взаємодії викладача і студента. Опитування показали позитивне ставлення студентів до перевернутого формату після періоду адаптації та освоєння. Ретельність опрацювання матеріалу залежить від рівня внутрішньої мотивації студента, а групові аудиторні завдання створюють і підтримують зовнішню мотивацію.

Ключові слова: вища школа, змішане навчання, навчальна дисципліна «іноземна мова», освітні технології, «перевернутий» метод, традиційні методи.

Марта Кондратюк, Людмила Романюк. «Перевернутий» метод для обучения грамматике иностранного языка на неязыковых факультетах. Стаття посвящена теоретическому описанию, анализу и рекомендациям использования «перевернутого» метода для преподавания грамматики иностранного языка. Этот метод становится популярным и внедряется в учебный процесс высших учебных заведений. Исследована суть технологии перевернутого обучения, которая заключается в реорганизации учебного процесса: домашнее освоение нового материала и аудиторное закрепление позволяет сделать учебный процесс более эффективным. Выделены преимущества и недостатки использования «перевернутого» метода как для преподавателей, так и для студентов. Среди преимуществ выделяются: интенсификация использования аудиторного времени; проактивность,

© Кондратюк М.В., Романюк Л.В., 2021

ответственность и автономность студентов; осознанное усвоение студентами учебного материала; креативность и критическое мышление; учет особенностей профессионально ориентированного обучения, возрастных особенностей и психологических потребностей студентов; возможность работать в индивидуальном ритме; архивация материалов. «Перевернутый» метод поощряет проактивные схемы взаимодействия преподавателя и студента. Опросы показали положительное отношение миллениалов к перевернутому формату после периода адаптации и освоения. Тщательность проработки материала зависит только от уровня внутренней мотивации студента. Интерактивный и групповой характер задач в учебной аудитории создает и поддерживает внешнюю мотивацию.

Ключевые слова: высшая школа, образовательные технологии, «перевернутый» метод, традиционное обучение, смешанное обучение, учебная дисциплина «иностранные языки».

Marta Kondratyuk, Liudmyla Romaniuk. “Flipped” method for teaching grammar of a foreign language at non-linguistic faculties. The article deals with the theoretical description, analysis, and recommendations for the use of the “flipped” method for teaching foreign language grammar, which is introduced into the educational process of higher education institutions. The essence of the technology of flipped learning consists in the reorganization of the educational process – the home study of new material and classroom practice to reinforce it allows to make the learning process more effective. The “flipped” method has its advantages and disadvantages both for teachers and students. The advantages include intensification of the use of classroom time; proactivity, increased responsibility, and autonomy of students; conscious assimilation of educational material; creativity and critical thinking; taking into account the specifics of professionally oriented education, age characteristics and psychological needs of students; an opportunity to work on an individual schedule; archiving of materials. The “flipped” method encourages proactive schemes of teacher-student interaction. Experiments have shown a positive attitude of millennials to the inverted format after a period of adaptation and development. The level of acquisition of the new material depends on the internal motivation of the student. The classroom interactive and group-based tasks create and maintain external motivation.

Keywords: academic discipline “foreign languages”, blended learning, educational technologies, “flipped” method, high school, traditional education.

Вступ. Перехід до проактивних форм і методів навчання є основою сучасних тенденцій, що формують нову парадигму в освіті. Проактивність означає виховання активної зацікавленості і заохочення самостійної діяльності студентів в освоєнні знань. Зараз в українському освітньому просторі набув популярності термін «здобувач вищої освіти», який прийшов на зміну терміну

«студент». У новому контексті «перевернутий» (flipped) метод вже довів свою перспективність та ефективність, і за прогнозами фахівців може стати базовим для системи вищої освіти у майбутньому, адже класно-урочна модель уже занадто застаріла, а метод «перевернутого класу» дозволяє активізувати проактивні форми навчання.

Постановка проблеми. Нова парадигма освіти зміщує пріоритет із пасивної передачі викладачем знань під час занять на самостійне, активне і свідоме вивчення навчального матеріалу студентами. При цьому роль викладача полягає в організації процесу, підборі та дизайні матеріалів, консультаціях, допомозі, перевірці та оцінюванні результатів, отриманих здобувачами вищої освіти. Аудиторна та позааудиторна форми навчання у поєднанні з методом «перевернутого навчання» можуть пришвидшити та покращити викладання і вивчення граматики іноземної мови на немовних факультетах. До того ж цей метод дозволяє максимально використовувати потенціал інформаційно-комп'ютерних технологій та поєднати традиційну і дистанційну форми навчання у змішаний формат в умовах змін, криз, непередбачуваних ситуацій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Огляд вітчизняної і зарубіжної науково-педагогічної літератури та вивчення педагогічної практики свідчить про значну увагу до проактивних форм і методів викладання іноземних мов.

Методика «перевернутого навчання» (flipped classroom) у контексті впровадження «змішаного навчання» (blended learning) стала предметом дослідження передусім зарубіжних учених, до яких належать: J. Bergmann, A. Sams, A. Basal, A. Andujar, M.S. Salaberri-Ramiro, M. Soledad Cruz Martínez, E. Chung, J. Enfield, E. Millard, A. Roehl, S.L. Reddy, G.J. Shannon, J. Strayer та інших [4; 5; 6; 7; 8; 9; 10; 11; 12]. Серед українських дослідників особливостям застосування даного методу приділили увагу такі науковці, як Н. Гуминська, М. Кадемія, Ю. Корницька, С. Нікіфорова, Н. Пивоварова, О. Пивоварова, Н. Приходькіна, Т. Рябуха, Н. Гостіщева, Л. Куликова, Т. Харченко та інші [1; 2; 3; 4]. Проте проблематика впровадження методу «перевернутого навчання» в процес викладання граматики іноземної мови залишається актуальною.

Мета статті – здійснити компаративний аналіз методів традиційного і «перевернутого навчання» та оцінити їх ефективність у викладанні граматики іноземної мови з точки зору методології, навчальної діяльності та результатів.

Досягнення поставленої мети дослідження передбачає вирішення таких **завдань**: розкрити сутність та визначити специфіку методу «перевернутого навчання»; здійснити огляд та аналіз літератури, з'ясувати основні відмінності традиційного та «перевернутого» методів навчання; окреслити перспективи застосування даного методу під час викладання граматики іноземної мови на немовних факультетах.

Виклад основного матеріалу. Хоча концепція «перевернутого навчання» не є новою за кордоном, проте в Україні вважається інновацією, яка стала актуальною через карантин та дистанційне навчання, запроваджені у зв'язку з ужиттям заходами протидії розповсюдженню Covid-19.

Метод викладання під назвою «перевернутий клас» або «перевернуте навчання» став популярним в освіті в 2007 році завдяки Дж. Бергману і А. Самсу [6; 7], які дають таке визначення: «У моделі Flipped Learning викладачі переносять вивчення матеріалу в індивідуальний простір студента за допомогою технологій» (переклад наш – М.К., Л.Р) [7: 8]. Їхні студенти переглядали відео вдома, а завдання, лабораторні роботи та тести виконували в класі, таким чином традиційна послідовність пояснення та практики змінилася. Згодом, Джон Бергман заснував мережу FlippedLearning.com.

Цей метод упевнено здобуває популярність ще й тому, що міленіали, народжені між 1982 і 2002 роками, «демонструють знижену толерантність до лекційного стилю» [11: 44]. Як результат, «перевернутий клас» пропонує можливість упроваджувати активні навчальні стратегії, адаптовані до навчальних уподобань таких студентів. Наразі саме студенти-міленіали «сприяють змінам у навчальних середовищах по всьому світу» (переклад наш – М.К., Л.Р) [11: 45]. Автори методу стверджують, що завдяки гнучкості «перевернутий» метод можна застосовувати для курсів на різні теми – від дизайну до інженерії, від математики до граматики.

До переваг «перевернутого навчання» слід також віднести й те, що цей метод повністю відповідає трьом основним психологічним потребам студентів, а саме:

1) *потребі в автономії* (the need for autonomy), що виявляється у прагненні студента відчувати себе ініціатором власних дій, а також самостійно контролювати свою поведінку;

2) *потребі в компетентності* (the need for competence), що виявляється у бажанні студента досягти певних внутрішніх і зовнішніх результатів, а також прагнення бути ефективним в певній справі;

3) *потребі у взаємозв'язку з іншими людьми* (relatedness needs), що виявляється у прагненні студента встановити надійні партнерські відносини, засновані на почутті приналежності до певної спільноти [8].

Прихильники методу називають чотири основні принципи «перевернутого навчання»: проактивна робота студентів, цифрове середовище, дизайн навчальних матеріалів та інтерактивні методи викладання [11]. Новація полягає в рокировці етапів навчального процесу – засвоєння та тренування матеріалу. Тобто, усе відбувається інакше, ніж у традиційній моделі навчання: новий матеріал засвоюється самостійно вдома, а тренування і засвоєння – у групі в аудиторії з викладачем.

Послідовність дій щодо вивчення певної теми за цим методом включає такі етапи:

1) спочатку студенти вдома самостійно ознайомлюються з новим навчальним матеріалом шляхом перегляду відеолекцій, роботи з презентаціями, матеріалами сайтів та літературою, рекомендованими викладачем;

2) у класі студенти співпрацюють та взаємодіють, виконують інтерактивні завдання, беруть участь у дискусії, рольових іграх, кейсах, вебквестах, проектах та ін.;

3) викладач пояснює складні моменти, демонструє послідовність виконання вправ, визначає рівень знань та здійснює оцінювання [7].

У вітчизняній науковій літературі представлено декілька моделей «перевернутого навчання». Варіанти, запропоновані Т. Рябуха, Н. Гостіщевою, Л. Куликовою, Т. Харченко [3], представлені в таблиці 1.

Таблиця 1. Варіанти моделей «перевернутого навчання»
(Table 1. Variants of “inverted learning” models)

№	Варіант моделі «перевернутого навчання»	Характеристика моделі
1.	«Класична» модель	<p>Модель передбачає попереднє ознайомлення студента з теоретичним матеріалом майбутнього заняття. Матеріали для підготовки можуть бути дані у вигляді конспекту, підручника, слайдів, відео та аудіо. В аудиторії викладач організовує обговорення вивченого матеріалу, пояснює складні моменти, відповідає на запитання. Ця модель наслідує традиційну і має поступовий характер: спочатку вивчаються теорії, концепції та моделі, а потім вони застосовуються. Вивчення нового матеріалу реалізується поза класом, тоді як навчальний час присвячується практичним вправам.</p>
2.	«Просунута» модель	<p>Модель має два етапи – позааудиторний і аудиторний. Передбачає поступове ускладнення рівня завдань і розширення видів діяльності. Студенти самостійно здійснюють пошук інформації із заданої теми, читають статті, переглядають відео, готують тези та виступи, питання для дебатів або круглого столу. Результати публікуються на спільній електронній платформі. В аудиторії здійснюються презентація тез, обговорення матеріалу, аналіз роботи, обмін думками, коментування.</p>
3.	«Системна» або «комбінована» модель	<p>Ця модель комбінує «класичну» та «просунуту». Відбувається перестановка етапів запам'ятовування, розуміння, застосування, аналізу, синтезу, оцінки. На першому місці практичне застосування,</p>

		а потім уже теорія. Ця модель є найбільш наближеною до реальності, бо в повсякденному і професійному житті часто практика передує теорії. Спочатку студенти в групах працюють із проблемою, здійснюють пошук і аналіз, пропонують варіанти рішень. В аудиторії вони презентують висновки, аналізують завдання, порівнюють переваги і недоліки кожного з пропонуваніх рішень. Лише після цього студенти вивчають теорію. Заключний етап – це підсумки, закріплення, перспективи.
--	--	---

Узагальнення опрацьованих наукових праць [1; 3; 5; 7; 8] дозволило нам запропонувати порівняльну таблицю переваг та недоліків методів традиційного і «перевернутого навчання», що вказують на доцільність використання останнього в процесі викладання граматики іноземної мови.

Таблиця 2. Переваги та недоліки традиційного та «перевернутого» методів

(Table 2. Advantages and disadvantages of traditional and “inverted” methods)

№	Метод навчання	Переваги метода	Недоліки метода
1.	Традиційний метод навчання	<ul style="list-style-type: none"> - чітка послідовність дидактичних основ для проведення занять; - забезпечення дисципліни на заняттях; - уніфікація форм і засобів навчання для груп студентів; - колективна робота в аудиторії; - прозора система оцінювання результатів навчання студентів. 	<ul style="list-style-type: none"> - пасивний процес передачі знань від викладача до студентів, що не вимагає від останніх попередньої підготовки та активності; - не розвиває в студентах потребу у компетентності й автономності; - знижує мотивацію та ефективність

			навчання; - обмеженість аудиторним часом; - формалізація оцінювання.
2.	Метод «перевернутого навчання»	<ul style="list-style-type: none"> - раціональне використання аудиторного і позааудиторного часу; - доступність і системність навчальної інформації; - персоніфікований підхід до кожного студента; - більш усвідомлене засвоєння студентами матеріалу; - активізація інтеракції «викладач» – «студент» і «студент» – «студент»; - посилення автономії студента; - розвиток критичного мислення і креативності у студентів; - можливість самостійного відпрацювання пропущених занять; - індивідуальний зручний ритм; - можливість постійної архівації навчального матеріалу. 	<ul style="list-style-type: none"> - залежність від технічних засобів та інформаційно-комп'ютерних технологій; - знижена мотивація студентів до роботи з друкованими матеріалами.

Порівняння моделей свідчить про перевагу «перевернутого» методу над традиційним, у першу чергу тому, що він змушує і заохочує студентів самостійно здобувати знання, а не пасивно отримувати їх від викладача. Як зазначає А. Басал, основне

завдання сучасної вищої освіти – це постійне проактивне навчання за допомогою різних засобів. Щоб ця модель була ефективною, викладач повинен «детально планувати, що відбуватиметься в кожному середовищі, запропонувати види діяльності, які відповідають потребам студентів; визначити, як інтегрувати завдання та дії; ефективно використовувати систему управління навчанням» (переклад наш – М.К., Л.Р.) [5: 31].

Якщо у традиційній моделі навчання викладач – це «транслятор» знань, то у моделі «перевернутого навчання», викладач – дизайнер, мотиватор, тьютор, помічник студентів. Також, «перевернуте навчання» здатне скоротити аудиторний час і є «одним із можливих кроків до більш ефективного навчального середовища» (переклад наш – М.К., Л.Р.) [9: 27].

Недоліком методу «перевернутого навчання» можна вважати ускладнену підготовку й дизайн матеріалів та потребу в технічних засобах, що вимагає додаткових інвестицій. Слід зауважити, що однією з головних умов упровадження «перевернутого навчання» є застосування сучасних інформаційно-комп'ютерних технологій і гаджетів. Наприклад, в Україні активно використовується навчальне середовище Moodle, яке дозволяє завантажувати та оновлювати матеріали завдання (навчальні, перевірочні, додаткові) і для аудиторної, і для позааудиторної роботи студентів.

Корисними для організації «перевернутого навчання» у викладанні іноземної мови можуть бути такі ресурси, як: 1) www.slideshare.net – слайд-хостинг, за допомогою якого викладач може завантажувати файли з новим навчальним матеріалом у форматах PowerPoint, PDF, Keynote або OpenDocument, слайди згодом можна переглядати на самому сайті, мобільних пристроях, а також вбудовувати в інші сайти; 2) www.youtube.com – відеохостинг, з якого будь-який користувач може завантажувати і переглядати ролики; 3) www.lessonwriter.com – сайт для планування занять; 4) www.voxopop.com – сайт для розвитку говоріння з використанням голосового запису; 5) www.eslvideo.com – сайт для розвитку аудіювання, на якому можна створювати вікторини на базі уривків іноземних фільмів або інших відеоматеріалів [3].

Ефективність «перевернутого» методу підтверджується результатами опитування студентів [5; 6]. Наприклад, у 2013 р. у Стамбульському державному університеті було проведено

опитування студентів щодо результативності «перевернутого» методу для навчання читання та письма (Advanced Reading and Writing). Переважна кількість студентів відзначила зручність відеоматеріалів, можливість повторного перегляду. Також студенти відзначили, що метод змушує їх активно думати, аналізувати, привчаючи до самостійної роботи. Додатковими перевагами «перевернутого» методу є вивчення матеріалу у власному темпі; цифровий матеріал; інтенсифікація; проактивність [5]. Майже всі респонденти позитивно оцінили викладання курсу «перевернутим» методом.

Висновки і пропозиції. У якості висновку, можна зазначити, що «перевернутий» метод найкраще підходить для курсів із граматики іноземної мови. Для ефективного викладання граматики іноземної мови з використанням методу «перевернутого навчання» викладачам закладів вищої освіти слід: 1) ефективно користуватися цифровими інструментами для якісної підготовки та передачі навчального матеріалу; 2) детально планувати заходи та завдання в аудиторії і поза нею, враховуючи стилі навчання студентів; 3) використовувати засоби для мотивації та залучення студентів до навчальної роботи; 4) включати інтерактивні форми навчання студентів. Упровадження «перевернутого» методу безумовно сприятиме ефективності освоєння навчального матеріалу та підвищенню самостійності та мотивації студентів.

Перспективи подальших досліджень полягають у визначенні кількісних та якісних показників «перевернутого» методу для вивчення різних аспектів іноземної мови. Також цікавими та корисними можуть бути конкретні практичні алгоритми та рекомендації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гуминська Н.В. Індивідуалізація самостійної роботи студентів в процесі впровадження моделі змішаного навчання в немовному вузі. *Використання моделі змішаного навчання при викладанні іноземних мов: тези доповідей*. Київ.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. С. 29–32.
2. Нікіфорова С.М., Пивоварова Н.І., Пивоварова О.І. Еволюція методів навчання іноземної мови. *Теорія та методика навчання та виховання*. 2019. № 46. С. 70–91. URL: <http://journals.hnpu.edu.ua/index.php/methodics/article/view/2529> (дата звернення: 17.07.2021).

3. Рябуха Т.В., Гостіщева Н.О., Куликова Л.А., Харченко Т.І. «Перевернуте навчання» як інноваційна технологія викладання іноземних мов у вищій школі. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2020, № 72, Т. 2. С. 100–106.
4. Andujar A., Salaberri-Ramiro M., Soledad Cruz Martínez M. Integrating Flipped Foreign Language Learning through Mobile Devices: Technology Acceptance and Flipped Learning Experience. *Sustainability*. 2020, 12, 1110. URL: <http://www.mdpi.com/journal/sustainability> (дата звернення: 17.07.2021). DOI: <https://doi.org/10.3390/su12031110>.
5. Basal A. The implementation of flipped classroom in foreign language teaching. *Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE*. October 2015. Volume: 16. Number: 4. Article 3. P. 28–37.
6. Bergmann J., Sams A. Flip Your Classroom: Reach Every Student in Every Class Every Day. *International Society for Technology in Education*, Washington DC. 2012. P. 120–190.
7. Bergmann J. Solving the Homework Problem by Flipping the Learning. ASCD, 2017. 100 p.
8. Chung E. The Effects of Flipped Learning on Learning Motivation and Attitudes in a Class of College Physical Therapy Students. *Journal of Problem-Based Learning*. 2018. 1. P. 29–36. DOI: <https://doi.org/10.24313/jpbl.2018.5.1.29>.
9. Enfield J. Looking at the impact of the flipped classroom model of instruction on undergraduate multimedia students at CSUN. *Techtrends*. 2013. 57 (6). P. 14–27.
10. Millard E. 5 reasons flipped classrooms work: Turning lectures into homework to boost student engagement and increase technology-fueled creativity. *University Business*. December, 2012. P. 26–29. URL: <http://www.universitybusiness.com/article/5-reasons-flipped-classrooms-work> (дата звернення: 17.07.2021).
11. Roehl A., Reddy S.L., Shannon G.J. The flipped classroom: An opportunity to engage millennial students through active learning strategies. *Journal of Family and Consumer Sciences*. 2013. 105 (2). P. 44–49.
12. Strayer, J. The effects of the classroom flip on the learning environment: A comparison of learning activity in a traditional classroom and a flip classroom that used an intelligent tutoring system. Doctor's thesis. 2007. URL: <https://etd.ohiolink.edu/> (дата звернення: 17.07.2021).

REFERENCES

1. Gumynska, N. (2018) Indyvidualizaciya samostijnoyi roboty studentiv v procesi vprovadzhennya modeli zmishanogo navchannya v nemovnomu

- vuzi. [Individualization of students' self-study in the process of introduction of blended learning in a non-linguistic university]. *Vykorystannya modeli zmishanogo navchannya pry vykladanni inozemnyh mov* [Blended learning usage in teaching foreign languages]. Kyiv: Kyiv National University of Trade and Economics, pp. 29–32 [in Ukrainian].
2. Nikiforova, S.M., Pyvovarova, N.I. and Pyvovarova O.I. (2019). Evolyuciya metodiv navchannya inozemnoyi movy [Evolution of methods of teaching foreign languages]. *Teoriya ta metodyka navchannya ta vyhovannya. [Theory and methods of education]*. 46, pp. 70–91. Available at: <http://journals.hnpu.edu.ua/index.php/methodics/article/view/2529>. [Accessed 17 July 2021] [in Ukrainian].
 3. Ryabukha, T.V., Gostishheva, N.O., Kulykova L.A. and Kharchenko T.I. (2020). “Perevernute navchannya” yak innovacijna tehnologiya vykladannya inozemnyh mov u vyshhij shkoli [Flipped learning as innovative technology in teaching English in higher educational institutions]. *Pedagogika formuvannya tvorchoyi osobystosti u vyshhij i zagalnoosvitnij shkolah* [Pedagogy of forming creativity and individuality in higher educational institutions and comprehensive secondary schools]. 72, 2, pp. 100–106 [in Ukrainian].
 4. Andujar, A., Salaberri-Ramiro, M.S. and Soledad Cruz Martínez, M. (2020). Integrating Flipped Foreign Language Learning through Mobile Devices: Technology Acceptance and Flipped Learning Experience. *Sustainability*. 12, 1110. Available at <http://www.mdpi.com/journal/sustainability> [Accessed 17 July 2021] [in English], DOI: <https://doi.org/10.3390/su12031110>.
 5. Basal, A. (2015). The implementation of flipped classroom in foreign language teaching. *Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE October 2015. Volume 16, Number 4, Article 3*, pp. 28–37 [in English].
 6. Bergmann, J. and Sams, A. (2012). Flip your classroom: Reach every student in every class every day. *International Society for Technology in Education*. Washington DC [in English].
 7. Bergmann, J. (2017). *Solving the Homework Problem by Flipping the Learning*. ASCD [in English].
 8. Chung, E. (2018) The Effects of Flipped Learning on Learning Motivation and Attitudes in a Class of College Physical Therapy Students. *Journal of Problem-Based Learning*. 1, pp. 29–36 [in English]. DOI: <https://doi.org/10.24313/jpbl.2018.5.1.29>.
 9. Enfield, J. (2013). Looking at the impact of the flipped classroom model of instruction on undergraduate multimedia students at CSUN. *Techtrends*. 57 (6), pp. 14–27 [in English].
 10. Millard, E. (2012). 5 reasons flipped classrooms work: Turning lectures into homework to boost student engagement and increase technology-fueled creativity. *University Business*. December, pp. 26–29. Available at

<http://www.universitybusiness.com/article/5-reasons-flipped-classrooms-work> [Accessed 17 July 2021] [in English].

11. Roehl, A., Reddy, S.L., and Shannon, G.J. (2013). The flipped classroom: An opportunity to engage millennial students through active learning strategies. *Journal of Family and Consumer Sciences*. 105 (2), pp. 44–49 [in English].
12. Strayer, J. (2007). The effects of the classroom flip on the learning environment: A comparison of learning activity in a traditional classroom and a flip classroom that used an intelligent tutoring system. *Doctor's thesis*. Available at <https://etd.ohiolink.edu/> [Accessed 17 July 2021] [in English].

Стаття надійшла до редакції 02.08.2021.

Статтю рекомендовано до друку 15.09.2021.

Марта Володимирівна Кондратюк, канд. філол. наук, старший викладач кафедри іноземних мов професійного спрямування Донецького національного університету імені Василя Стуса (21000, Вінниця, вул. 600-річчя, 21); e-mail: m.kondratiuk@donnu.edu.ua; orcid: <https://orcid.org/0000-0002-6310-649X>.

Марта Владимировна Кондратюк, канд. філол. наук, старший преподаватель кафедри иностранных языков профессионального направления Донецкого национального университета имени Василия Стуса (21000, Винница, ул. 600-летия, 21); e-mail: m.kondratiuk@donnu.edu.ua; orcid: <https://orcid.org/0000-0002-6310-649X>.

Marta Kondratiuk, PhD in Philology, Assistant Professor, Department of Foreign Languages for Specific Purposes, Vasyl Stus Donetsk National University (21000, Vinnytsya, 21 600-richchya str.); e-mail: m.kondratiuk@donnu.edu.ua; orcid: <https://orcid.org/0000-0002-6310-649X>.

Людмила Вячеславівна Романюк, канд. філол. наук, старший викладач кафедри іноземних мов професійного спрямування Донецького національного університету імені Василя Стуса (21000, Вінниця, вул. 600-річчя, 21); e-mail: romanyuk.l@donnu.edu.ua; orcid: <https://orcid.org/0000-0001-5295-4429>.

Людмила Вячеславовна Романюк, канд. філол. наук, старший преподаватель кафедры иностранных языков профессионального направления Донецкого национального университета имени Василия Стуса (21000, Винница, ул. 600-летия, 21); e-mail: romanyuk.l@donnu.edu.ua; orcid: <https://orcid.org/0000-0001-5295-4429>.

Liudmyla Romaniuk, PhD in Philology, Assistant Professor, Department of Foreign Languages for Specific Purposes, Vasyl Stus Donetsk National

University (21000, Vinnytsya, 21 600-richchya str.); e-mail: romanyuk.l@donnu.edu.ua; orcid: <https://orcid.org/0000-0001-5295-4429>.

Як цитувати: Кондратюк М.В., Романюк Л.В. «Перевернутий» метод для викладання граматики іноземної мови на немовних факультетах. *Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки*. Харків: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2021. Вип. 39. С. 71–84. DOI: 10.26565/2073-4379-2021-39-05.

In cites: Kondratyuk M., Romaniuk L. (2021). “Flipped” method for teaching grammar of a foreign language at non-linguistic faculties. *Teaching languages at higher educational establishments at the present stage. Intersubject relations*. Kharkiv: V.N. Karazin Kharkiv National University, 39, pp. 71–84. DOI: 10.26565/2073-4379-2021-39-05.